

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvn. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

Illustriss. D. Petro Strozae S. D. N. à secretis, Fr. Thom. Nouar. S. P. D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

tholica notitiam verè, & ex animo concupiscunt; benedictionem nostram Apostolicam impartimur. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die sanctissime Annuntiationis B. Virginis Mariæ. viij. Kalendas Aprilis, 1614. Pontificatus Nostri Anno nono.

Petrus Stroza.

ILLVSTRISS. DOMINO
PETRO STROZAE
SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
A SECRETIS.

Frater Thomas Nouariensis. S.P.D.

QVONIAM ex qua die Babylonem contendens, profectus sum Aleppo, hæc prima se mihi dat occasio, cum testificandi mecum per literas in Dominationem vestram Illustrissimam officium, & obsequium, tum de Patriarcha Babylonico certior em eam faciendi, nunc opportuna ferente commoditate, simul cum leto nuntio breuiter suorum laborum fructus, & quasi carptum proferam, quod temporum angustia, & iam T abellarij preseflinum iter ita flagitent.

Cum ergo anno proximo elapso 16. Kalendas Ianuarij Aleppo discessissem, 10. Kalendas Ian. Vr Chaldaeorum (Nunc Orsam vocant) propè accessi: quo in itinere P. Petrum Metopscitam, secundo ab illo Patriarcha redeuntem offendi, à quo cum post mutuam salutationem, vbi nam esset Patriarcha, quæ erem; vbi Timotheus, & quo se modo res haberet: versari eos respondit Merdinum propè in deserti illius cænobio, quod Mar Bettican vocitant: tum, i porro inquit, lepus te certò manet. Ego me leporum captadorum non venisse subijcio, nec ut ipsorum rebus me implicarem, sed Chaldaice lingue, cuius eram percupidus, ediscende gratia, i. subiungit ille, certò lepus te manet: si ita est, inquam ego facilius capietur: certè quicquid erit, officio canum sum gemur, tum discedentes, atque amicè officia mutua offerentes, quisque iter captum carpit.

Ipsò Natali Christi Domini Orsa profecti, et post aliquot dies Merdinum versus ire coacti, ut quos commemoravi supra inuiseremus, multa vadosa loca non sine presenti periculo, diuina freti ope, prætergressus, post laboriosum dierum 14. iter Patriarcham adij, & ab illo, atque à D. Gabriele Decano Archiepiscoporum humaniter exceptus sum; cum diceret Patriarcha, dolere sibi non parum, quod eo in loco tum essemus, in quo non posset lautius, & commodius hospitem excipere. Pro-

Afectus erat ijs diebus D. Timotheus, ut dies Domini Natalitios cum grege suo duceret. Interea Patriarcha Priorem cænobij, ut Eliam accerseret, miserat, quem expectabat, etiam ut cum illo Natalem Christi suo more celebraret: sed intercluserant niues aditum. Itaque soli, dies illos festos egimus, & ego singulos suis munusculis donavi, Patriarcham præcipuo anulo aureo, elegantiarum arte perfectò, & in modum Crucis lapillis pretiosis distincto; Dominum etiam Gabrielem suo, sed pretio minori. Quicquid per hos dies debebamus, & lati, cum ecce 22. Ianuarij presentis anni, Merdini gubernator ad istud Monasterium Ianissarium, qui me, & Patriarcham iunctos in carcerem rapiat, mittit. Ego tum diuino quodam fauore eram in sylua, cum irrupit barbarus, cuius mentem cum seruus meus Franciscus turcica lingua intellexisset, monuissetque de periculo, nocte in tempesta, in vetera quadam antra abscondi me me, ibique sex dies egi: Patriarcha sequenti die à truculento milite in custodiam pedes inhumanè ductus est. Sex illi dies fluxerant, cum aduentat ille tandem expectatus Elias, cum duobus Archiepiscopis, Sacerdotibus aliquot, & Monachis, quorum causa antris eductus, cum ad salutandum eos venissem, ille me incredibili amoris significatione prosecutus, una cum alijs ad carnam vi coegit; & post eam cum ad eos qui aderant Archiepiscopos, & Religiosos chaldaicè uerba fecisset, interiorè uelle, quæ nigra tectâ de more Archiepiscopi gentis illius gestat, exuens, mihi donat, utq; indua illam, omnino iubet; Ego inquam Elias ueste hanc Rabbano Thoma dono, ut intelligant omnes, uelle me ijs omnibus obsequi, quæ ille Sanctiss. D.N. Papa nomine imperabit, utq; ita faciatis omnes in primis uolo. In sequenti die Emetum, ut equis suis ueherer, cur auit; vbi Patriarcha expectaremus, qui post multas, & graues arumnas, in pretium deniq; liberationis suæ 60. aureos persoluens, è carcere euasit. Mea qua fors futura fuisset, Deus bonè, si in illos prædones captiuus incidissem?

Vigesimo Ianuarij, Monasterio egressus, ultimo eiusdem mensis Emetum ueni, cuiq; aduentum meum D. Timotheus Archiep. audisset, is cum uniuersis Sacerdotibus, careisq; accensis ad ipsam usq; primū templi uestibulum obuius mihi prodiit, et cum cātu in teplum induxit, actusq; suo more Deo gratijs, osculati omnes manus meas, eundem mihi, quæ Patriarcha postea, nisi quod Crucem, & pastoralem baculum non prætulere, honorem detulere. Omnes item Chaldaei, qui Emetum incolunt, uesper saluandi mei causa domum nostras uenerunt, & ut manus oscularentur, quorum pars præcipua in cæna mecum fuerunt pro more gentis apparatusissima, cum interim ad singula pocula pias laudes Sanctis-

Sanctissimo Domino Noſtro canerent, eique longam, beatamque vitam apprecarentur. Stantes honoris cauſa, & capitum tegmina magno cum reuerentia argumento deponentes. Denique eò loci, quam comiter habitus audiui demum Patriarcham cum Archiepiſcopis tertio Februarij ad proximum pagum nomine Ceruchiam veniſſe, ac poſt triduum propius ad Aintanur Ciuitatem acceſſiſſe. Hic ille dum ſubiſtit. Elias Ciuitatem adit, & quosdam Turcas amicos ſuos muneribus ornaret. Ego interim qua ratione iſta Elia ſubdi poſſet Eccleſia, animo cogitabam. Ipſe verò de admittendo Patriarcha Babylonico, qui legitimus ipſorum eſſet, deque concordia, & vniõne nationis ſue agebat. Simonem Perſam, quòd eſſet in ſummum Pontificem bene affectus, & quòd illius cauſa Templum Hieroſolymis edificaretur; ibi relinquendum exiſtimaui. Magnae ſunt exort. e in hoc negotio, & impeditae difficultates; primorum tamen eò inclinauit animus, & ſententia, vt Patriarcha acceptaretur. Reſtiterunt quatuor Sacerdotes duntaxat, quorum pertinacia indignatus Elias, ad Patriarcham proximè ſequenti lucredit, comminatus, niſi Patriarcham admitterent, eos ſe ſe Archiepiſcopo priuaturum, deſerturumque, vt erant promeriti. Quare ſtatim propoſita etiã anathematis, niſi pareret, pœna, Archiepiſcopo mandat, conſeſtim excedat inde. quod ille cum feciſſet, magni facti ſunt motus animorum; & diuerſi inter eos, qui perſtabant in excludendo Patriarcha obſtinati; & eos, qui Templi cauſa Hieroſolymitani, & Timothei, quem ſummus Pontifex miſerat, gratia, excipiendum dicebant. Ego cum ex ea diſſentione, ne quid grauius exoriretur, & vehementer timerem, præcipuum è Sacerdotibus accerſitum ad me ſum hortatus, vt quoniam Pontificem venerarentur; quem idem ſummus Pontifex ad eòdem mittebat, ipſi ne aſpernarentur. Tum diſcedens, ad Patriarcham quamprimùm contuli; quo diſceſſu illi territi, & ne ego quoque ipſorum diſcordia offenderer, veriti id demum efferunt, vt duodecim illi omnes Preſbyteri cum Elia de ſuo Patriarcha admittendo, tabellis etiam conſignatis conſentirent, ea conditione, vt proximo Septembri Hieroſolymitana illa fabrica, & Mo-naſterium item, cui edificando emendum ſolum deſtinant, perficiat. Atque ita Patriarcha Ciuitatem eorundem rogatu, cum tribus Archiepiſcopis, & mecum ingreſſus, ſolitis & ritibus, & honoribus ſacram in eadem quoque deductus ab ijs eſt.

Sequenti Dominica, quae prima fuit ipſis in Quadrageſima, nobis ſecunda erat, ſolemni ritu, & pompa admiſſus Patriarcha eſt, faciente Timotheo ſacrum, & Elia concionem habente:

A qua peracta, Pontificali veſte, noſtro more, modoque Patriarcha indutus eſt, indutique eodem more Elias, Ioseph, & Timotheus, totidem enim ornamentis pulcherrimis locupletata Eccleſia illa eſt, primis quidem à Gregorio, ſecundis à Sixto, tertijs à Camera Apoſtolica, quartis à Sanctiſſimo Domino Noſtro. eadem ratione induti Sacerdotes, nec non & Diaconi, omnes ſupplicatione inſtituerunt ſolemne, continentes Patriarcha laudes: qua tranſacta, ſede ſua collocatus ille, manuum oſcula vtriuſque ſexus excepit. Tum quatuor Sacerdotes ſolum attollentes, à primo & ſeque ingreſſu Templi ad ſummum Altare Patriarcham Cruce, quam manu geſtabat, populum ſignantem, humeris portauere. Sacrum ergo peragitur; & poſtremo Patriarcha, omnem ſexum, & aetatem populi, qui aderat, Sacraſſima corporis Chriſti communione impertit; nec cum ſummo mane hac celebritas capiſſet, ante ſerum diei completa eſt.

Proximè ſequenti die indieta Synodus, primo Martij, conuenit, in qua poſt ſacras preces, obſeratis Templi portis, ſedente primo loco Patriarcha, aſſidenteque illi à dextris Gabriele, à ſiniſtris Elia, tum ordine ſuo Iosepho, Timotheo, Abrahamo, & quotquot aderant, Elias (cui partes hæc demandata erunt) paucis præſatus, me vniuerſi cætus nomine compellare cepit, peteret, vt quæ Sanctiſſimus Dominus Noſter ab ijs peteret, quid fieri vellet, quid imperaret, quid Legato ab ſe ad eum miſo reſponderet, caſſerem, ac explicarem. Tum ego, & monitis Dominationis Veſtræ Illuſtriſſimæ, & libello ſummi Pontificis ad Patriarcham conſcripto (cuius exemplum mihi P. Adamus Aleppi reliquerat) inſtructus, expedite ſatiſfecì. Primò ergo ſummum Pontificem in Patriarcham, & vniuerſam eorum nationem amorem, & qua humanitate Legatū eorum ad ſe miſſum excepſſet, expoſui; tum munera publica, ac nominatim ad Patriarcham ab eodem miſſa recensui; ſed præſertim, quòd cum maxime locum promendum, & id beneficij exaggerandum ſcivē, ſingularem fauorem in Templo illo ab ipſis exoptatiſſimo Hieroſolymitano, quò tandiū fuerant orbati, iam conſeſſo; multis amplificaui. Subieci demū habere eos libellum Chaldaica lingua ad ipſos à Sanctiſſimo Domino Noſtro deſtinatum, ex quo quænam ſua ſit Sanctitatis voluntas, & quid ab illis optet, ſiue expectet, facile intelligant. Proferatur ille, Reſpondit Elias, vt hoc ſciamus. Ego ad Timotheum mihi proximum verſus, illum vt exhiberet, italice monui; quò ille dicto non nihil, vt viſus eſt, commotus, tu, inquit, articulos Fidei modo propono, libello non eſt opus: Quin libellus à Timotheo, inquam ego, ſummus Pontifex tibi, vt il-

lum solus habeas, seruesque reconditum, haudquaquam dedit, sed ut cum Patriarcha, & Synodo communices. Demum eò res deuenit, ut verbis certaremus quod Elias cum vidisset, Produc, inquit, Codicem illum Timothee, bene monet Thomas, Nosque Sanctissimo Pontifici, nisi libellum videamus, haud respondebimus. Et inter illos quoque rixa verborum, quam meridiana orationis tempus dissoluit, cæteris enim cum ea sententia, ut libellus palam legeretur, dimissus est.

Urgebat proxima die Patriarcha, ut libellum proferendum curarem, ego demisse respondi, posse illum facilius Timotheum, utpote sibi subditum, ad officium cogere. Enimvero non ignoras, inquit, Timotheum Ciuibus Emetianis charum esse, cui si molestiam ullam facessam, illi, qui me in Patriarcham suum nuper adsciueret, per quam facile turbarum aliquid, & tumultus ciebunt. Sanè Patriarcha vir est antiqua probitatis, integer vite, iniuriarum patiens, modestique animi, & minime fucati. Timotheus libellum detinebat & munera; an quia Emeti promiserat se illa Ecclesie daturum, si in Archiepiscopum ab ea deligeretur, vel ut Hierosolymam deferat, vel etiam ut retineat sibi, prorsus ignoro. Ego quidem atrocius in illum eo die presens ipse sum inuectus, quibus etiã minas grauissimas addidi, quanquam possem grauioribus; cum plus illi mali, quam quod minabar, inferre possem. Quare ille commotus, ac sibi timens, presertim cum ad eam obiurgationem meam alia non leuior accesserit Elie viri planè prudentissimi, cuique Timotheus Archidiaconum suum, legationem ad Pontificem, Archiepiscopatum Emetianum, & alia debet quã plurima: is, ut mihi satisfaceret, ad me adiit, veniaque petita, facturum se quicquid ego imperarem, recepit. Tum post amplexus mutuos, ego omnes illi officij, atque amoris partes obtuli, tantum Patriarche mandata Pontificis ex libella traderet, ne res capta perturbaretur.

Itaque luce proxima, tertio Martij, cum post orationem solito more in Templo consedissemus, ego de unione animorum, atque amore cepti maxima cum omnium voluptate dicere: Timotheo presertim placuit Oratio, cuius ego diligentiam in exequendis Romæ bonis partibus Legati Patrie suæ, & Patriarche plurimum commendauimus. Inde ad articulos fidei proponendos oportune delabor. Ut intelligam, inquam ego, qui Oratoris munus cum fide sustinere vehementer cupio, num vos ijs omnibus, quæ vester ad Pontificem Nuntius detulit, plene consentatis; ita exordiar. Creditis ne Illustrissimi, ac Reuerendissimi Patres Romanam Petri sedem,

A in qua in presentiarum Paulus Quintus Pontifex Maximus sedet, supremam esse Christianarum omnium; cuius auctoritas tanta sit, ut quicquid in terris ligauerit, ligatum sit & in cælis; & quicquid in terra soluerit, & in cælis solutum sit; cuique alie omnes obedientes esse debeant? Omnes aperto capite dixere, Naam, idest, ita, cuius in argumentum ipsi libros aliquot suos, in quibus hæc omnia continentur, proferre parati erant. Quæro ego, benedicitis ne vos cuiunque illa benedicit? & cui maledicit, maledicitis? Respondent, etiam, ijsdem verbis. Vos quicquid illa de fide Christi Domini docet, & acceptat, docetis, & acceptatis? ita inquirunt. Benè habet, inquam ego, hæc generatim proposita sunt. Nunc speciatim quedam distinctè inquiramus. Vos duas in Christo personas, an sicut Ecclesia Catholica credit, vnã duntaxat admittitis? Nobis, respondit Elias, re vera hæc in parte imponitur, quasi duas in Christo personas esse dicamus; hoc enim fuit heresis Nestorij, non Theodori. Quamobrè nos vnã, inquit, tantum personam in Christo Domino credimus. Cumque dum prolixius rem ille totam explicat, ad vocem, Parsopa, ventum fuisset, statuit, eam verbo Chnum, quod arabicè personam significat, respondere; nec esse Chnumain, quod duas denotat personas; sed tantum vnã. Inde ad gloriose Virginis vere Matris Dei rationem venimus, & Elias aperto capite, stansq; magna dicendi vi, motusque animi, Audi, inquit, Rabban Thoma; Nos hic confirmamus, credimusque ea omnia, & ijs subscribimus, quæ Legatus noster Romæ ad Sanctissimi Pape pedes transegit; atque ita ulterius querendi de articulis omnem mihi rationem, & viam interclusit. Tum Timotheus, quod res ipsi tam benè, feliciterque verteret, letus, confestim Pontificis libellum Caldaicè, & Latine conscriptum, offert Patriarche, qui eum osculatus reserans, primò vtramque, & quæ initio, & quæ in fine posita est, figuram contemplatur: deinde Pontificis Epistolam, & nonnulla secretò cum perlegisset, postulauit Elias, palam, & publicè, atque voce, ut legeretur. Quare oblatum sibi à Patriarcha cepit ipse, contentèq; legere usque à principio, nonnunquam ad errores Nestorianos interspirando, dicendoque, Stagforlà, idest parcat nobis Deus. Nos non ita credimus. Defatigatus verò legendo, Timotheo tradidit, qui ad Symbolum usque Theodori percurrit. Et cum ego oportunitatem iam esse existimarem, Vnum, Illustrissimi, ac Reuerendissimi Patres, aio, super est, plene ut sit hodie mihi, planeque satisfactum. Quæro ergò, si duo sint, quos inter concordia, & pax sit sancienda, num poterit, qui cum illis gerit

T inimi-

inimicitias, pacis illius arbiter, atque effector esse? Minime gentium, inquit illi; ergo neque Nestorius, inquam ego, nec Theodorus nunc inter nos fœdera pacis, & unionis componere possunt, quos nobis inimicos, atque hostes esse non dubitatis, quos & Christo Domino exosos, & à Sanctis Patribus excommunicationis sententiæ toties subiectos in Concilijs Oecumenicis, & præsertim à Sancta Sede Apostolica per Legatos, qui Synodo aderant, anathematis iudicio damnatos. Bellè, inquit ad hoc Timotheus, me compellans italicè; potuit tunc die Deus Orbem condere, & tamen sex dierum opus esse voluit. Sed Gabriel Episcoporum, qui aderant, antiquissimus simul, & peritissimus. Si hæc docent Nestorius, ac Theodorus, quæ in libello suo notat summus Pontifex, & nos illis diras, inquit, imprecamur; & excommunicationis, si iam illam non non subiissent, pœnam imponimus, ac instigimus. Hæc ille, & similia, tanto animo, ardoreque, ut mihi piarum lacrymarum, ex singulari gaudio copiam de tam felici rerum successu excuteret.

Atque ita statutum est, Sanctissimo Domino Nostro respondendum in hunc modum, se nec ijs erroribus assentiri, nec alijs quibuslibet in fide, quippe qui eandem planè, quam Pontifex omnium Pater, ac Magister in credendo, Christianorum, siue assentiendo, siue dissentiendo præscriberet, legem, ac normam fidei perfectè sequi vellet. Hoc prorsus opus Excelsi, Illustrissime Domine, non verò opis humane. Nec ulla à principio tam felicitis, ac prosperi euentus spes affulgebat. Nunc autem Patriarcha nullum finem facit amplexandi memet singulari charitate, dicendiq; alia se longè maiora, atque ardentius præstituros, nisi metu Turcarum, qui eos fieri dubitant Italos, qui Romane uniuntur Ecclesie, prohiberentur.

Nunc expectatur modò tertia sessio, in qua eorum literæ ad Sanctissimum Dominum Nostrum scribantur, & obsequentur, ad quod illi se se frequentibus inter se consultationibus strenuè, & perfectè exequendum comparant. Ego quidem ut primum conscriptæ erunt, ad Illustrissimam Dominationem Vestram exemplum mittam, ut certius ea cognoscat, quæ nunc paucis, & quasi cursim delibo. Hæc, ut dixi, gesta sunt hac in parte, & Deus scit, quod non mentior.

Hoc postremò non omitam; Eliam, hominem, ut dixi, undequaque præstantissimum, ab Archiepiscopis delectum esse, ut profectus Hierosolymam, extrinsecam Monasterij habitationem coemat. Is secretò mihi dixit, velle se cum diuina ope ire Legatum Romam ad San-

A Etissimum Dominum Nostrum obedientie causa, Patriarchæ nomine, confirmandiq; ea omnia, quæ modo peracta sunt. Quod si ita fiat, cum Elia auctoritas sit apud omnes magni ponderis, & natus quasi pro imperio, spes est, futuram multò faciliorem plebecula culturam, ut ex eorum animis omnes errorum fibræ, & radices penitus (si qui id peritè faciant, erunt) euellantur, & extirpentur. Interea dum ista scriberem, horæ quadrans fermè elapsus est, ex quo Græcus ad me Monachus venit, qui cum mecum græcè, & turcicè, ego cum illo agere arabicè, nec inuicem intelligeremus, per seruum meum cum illo interpretis vice colloquentem, audiri, querere illum, qui sim, quid agam, quid moliar, an non ego ea de causa venerim, ut Nestorianos facerem franchos. Suspicio, speculatorem illum esse, & lingue nostræ non imperitum: iamq; adstat scribenti; & me notat, ac designat oculis, ita ut hæc domo hodie migrandum esse mihi iam constituam. Deus à falsis fratribus eruat me auicula instar laqueos aucupum, & technas fugitantes. Quod ni me Sanctissimus Dominus Noster præsentem eripiat periculo, atque liberet, actum erit. Hoc unum deerat, ut Illustriss. Dominationi Vestra molestiam procreem; sed parcat, obsecro, & condoleat.

Monui Eliam de puerulis pro Collegio, librisque Ammonij, & Sixti Papæ: ille se præstiturum omnia, largè sponondit.

Narrat seruus, audisse se, dum inter illos, ut fit, familiariter agit; cupere eos, ut à Paschate cum Elia Aleppum proficiscar, atque inde ad Hierosolymam; tum illius, quod ante dixi, negotij gratia, tum ut, quod imminet periculum deuitem, atque demum ad illos redeam diutius, & securus commoraturus. Ego me inutilem Iesu Christi seruum scio, & sanctæ Sedis Apostolicæ; sed qualis qualis sum, nihil eorum, quæ mihi ad Domini mei gloriam, & animarum salutem conducibilia videntur esse, omitam unquam: Et si mihi quidem erat in optatis, Monasterium aliquod, in quo linguarum studio liber vacarem: veruntamen fiat voluntas Domini.

Duo sunt, quæ Dominationi Vestra Illustrissime affirmare verè possim. Alterum, Timotheum esse verum, fidelemque Sanctissimi Domini Nostri Papæ Pauli Quinti discipulū, non, ut erat antea Nestorij: quandoquidem in veritate prædicat verbum, & verbum bonum: instat oportunè, & importunè; arguit, obsecrat, increpat in omni patientia, & doctrina; ac ut paucis dicam, ministerium suum implet, nec fructus fert exiguos. Unum hoc optandum esset, ne se rei struenda, & colligenda tam esse aud-

dum significaret. Sed nemo perfectus, nisi solus Deus.

Alerum, quod affirmare ausim, illud est, magnam esse, & singularem huius gentis erga sanctam Sedem Apostolicam pietatem, & propensionem. Quatuor propè annos ipsos in Oriente versatus, cum precipuis huiuscè tractus, & nationibus, & hominibus nonnunquam de fide disputavi: nullus, si Maronitas excipias, populus melius in Pontificem affectus mihi visus est: Et cum tridui ipsorum interesset ieiunio, quod in memoriam illius celebrant, quo Iona predicante Niniuite Deum placarunt, audiui concinentes aleterno choro Emeti inter preces alias plus ceterum versiculis pro Romano Pontifice: à quibus cum quaesivissem, & quid singulis annis tale quid factitarent, facere se dixerunt quotannis idem pro Sede Romana Apostolica, & Romano Pontifice, idemque sæpe alias in celebratoribus huiusmodi temporibus. Ego Deo gratias ago, quod plures, quam putavimus, haberemus amicos. Sanè quam optarem, ut Sanctissimus Dominus Noster aliquem ex ista Curia sua Prælatum huc mitteret, qui veniens ipse in rem præsentem, ut dicitur, agnosceret, & quam sit alba regio isthæc ad messem, si cum animarum cura, etiam corporibus nonnihil adiumenti suppeditari possit.

Nolo Illustrissimæ Dominationi vestræ longiora conscribendo fastidia afferre. Quare cum humili meo delato obsequio, & bonorum omnium à Domino Iesu Christo exoptata illi, & exorata abundantia copia finem facio. Emeto decima Martij, millesimo sexcentesimo decimo sexto.

Postquam hæc essent edita, vnum ad nos peruenit, nullo pacto, ut credimus, prætereundum. Nos hic apponere audebimus, nihil adhuc ordinem attendendo, modo historia pro viribus sit completa. Igitur Paulus V. Pont. Max. ad animorum salutem, atque Apostolicæ Sedis augmentum incumbens, post has legationes ab Oriente missas, cõstituit binos Sacerdotes è Societate Iesu ad Patriarcham dirigere, ut rei veritatem attingendo, fidenter comprehenderent, num Romæ per legatos exposita, ex mente eiusdem essent. Id onus Patri Ioanni Antonio Marietto, & Patri Petro Metoscitæ est impositum, qui multis periculis, ac laboribus diuino auxilio, liberati, tandem Niniuem deueniunt, hodie Mussol appellatam, in Mesopotamia positam, vbi a Patriarcha humaniter excepti, Pontificis Breue reddentes, longum sermonem cum illo habuerunt, qui etiam ad Pontificem propria manu scriptis litteris, respondit. Romam reuersi,

A atque summo Pontifici a Patriarcha munus offerentes, benigne, atque hilariter fuerunt auditi; nec non verbis charitate plenis laudati, ob negocium nauiter pro Sede Apostolica gestum. His postea Frater Thomas Nouariensis successit, ex sancti Francisci de obseruantia, familia, tunc sui ordinis monachorum Aleppi Gubernator, qui etiam cum Patriarcha coram agens, modo allatam epistolam conscripsit.

B Quarta legatio Regis Voxu ex Iapponis, catechumenis. Hanc solum indicabimus, cum omnia fuscè Scipio Amatus Romanus legati interpres conscripserit. Hæc legatio mense Septembris Romam ingrediens anno 1651. ad eam magna Curruum, & equorum multitudo obuiam occurrit; cum verò Pontificis maximi pedes sunt deosculati, Illustrissimum Cardinalem Burghesium inuiserunt & Sulmonæ Principem: tum in ædes Apostolicas Aræ Cœli Cœnobio adiunctas peregre adornatas venerunt, vbi omnia ministrabantur, quæ poterant ad victum requiri, Pontificis familia semper deseruiente. Post aliquot dies solemnem ingressum præpararunt, velut magnorum Principum, ac Regum legatis concedi est solitum, quem per Vaticanam Portam susceperunt, innumera equitum multitudine, Pontificis, & Cardinalium familijs, ac Romanis Patriijs comitantibus. Quia verò Rex, cuius nomine venerant, salutari aqua non erat expurgatus, sed catechumenus; Consistorium in Aula propè Clementinam habuerunt, ab Aula Regia exclusi, quæ tantum Christianis Principibus asseruatur. Quo factò totum Cardinalium Collegium Regis nomine visitarunt, à quibus etiam ipsi idem humanitatis indicium receperunt. Post septuaginta dies de reditu cogitantes, summus Pontifex pecunias pro itinere ministrando, Arcas sacrarum imaginum plenas tradendo, argentea, & aurea toreumata, coronas, cruces aureas, reliquijs repletas, nec non quamplurima alia tanto Pontifice digna, Genuam triremibus trajeci curauit. Quia verò diligenter de his Scipio Amatus, nihil amplius addemus.

E Sedente Paulo Quinto Pontifice Maximo in Aula contigua Aula Clementina, Cardinalibus pro Consistorio, & alijs publicis actibus destinata, die tertia Nouembris 1655. Vespertinis horis, in Sancta Romana Ecclesiæ Cardinalium consessu, & magna Principis Sulmonæ, & Antistitum, & Prælatorum, nobiliumque virorum frequentia, summo, & celeberrimo comi-

tatu introducti Legati duo Regis Voxu Iaponi, A
Frater Ludouicus Sotelus, &c. et Don Philippus
Franciscus, &c. post solemnem summi Pontificis
adorationem, & beatorum pedum oscula, ab
eodem eximia cum significatione beneuolentiae, &
echaritatis accepti, in locum à designatore præsti-
tum, magna cum modestia secesserunt. Post hæc
allata ab ijs Regis literæ publicè recitantur ex Iap-
ponico in latinum sermonem conuersæ, in hæc uerba.

Apoſtol. Atque
Regis Voxu ad
Paulum V. Pô-
ſt. Max. litteræ.

Magni, & vniuersalis, sanctissimiq; totius or-
bis P. Dñi Papæ Pauli V. pedes cū profunda sū-
missione, & reuerētia osculando Idate Masamune B
ne in Imperio Iaponico Rex Voxij, suppliciter di-
cimus. Cū uenisset P. Fr. Ludouicus Sotelo Ord.
S. Francisci religiosus ad meū Regnum, & in eo
Christianā legem prædicasset, me inuisit, ab eo que
eā audiui, & mysteria multa, quæ de ritu sunt, et
ceremonia Christianorū, aperuit, quæ sanè in cor-
de recondēs, & perscrutans, cognoscens uera esse,
& salubria, suscipere profitēda, nisi me aliqua
negotia deturbaret, & inexcusabiles causæ detine-
rent, si tamen pro nunc ego non ualeā, cupio saltē
meas gentes, & subditos populos Christianos fieri;
hoc ut feliciter eueniat, ad me mittas quæso, Bea-
tissime Pater, Religiosus Ord. S. Francisci, qui de
obseruantia nuncupantur; hos enim præcipuè dili-
go, & obseruo; tua uerò Altitudo ipsis amplè con-
cedere non horreat omnes licētias, fauores, et que-
cunq; alia ad id necessaria. Ego autē iam terram
hanc ingressos adiuuare nō desistā, sed in Mona-
stērys edificandis, & in alijs rebus, quibus potero
beneficijs inseruiā, similiterq; expostulo, ut in meo
Regno disponas, gubernes, insituas omnia ea, quæ
ad propagandā sanctam Dei legem uilia tibi fo-
re placuerint: præcipuè, ut in eo instituas, & cres-
quendā magnum Prælatum instanter supplico,
cuius obseruantia, & sollicitudine omnes, qui in eo
habitant, quā primum Christianos fieri non dubi-
to; de ipsius autē expēsis, et redditibus ne quæso an-
xius sis, quia ut copiosè fiat, nostræ sollicitudinis,
& curæ propriū esse uolumus. Cuius rei causa ad
te mitto præfatum Fr. Ludouicum Sotelo legatū
meum, à quo possis de corde meo, quæ tibi uisā fue-
rint sciscitari, optimè namq; nouit, quæ circa præ-
dicta in eo sunt, et hæc, ut effectū habeant ipsi ro-
ganter missō beneuolas aures concedat, & hono-
rem præbeat tua Beatitudo, cui etiam comitabi-
tur quidam nobilis eques domus, qui Faxecura
Rotuyemon nominatur, qui similiter legatus meus
existit, ut ambo mei uices agentes, obsequij, &
obedientie causa ad sanctissimam usque Roma-
nam Curiam peruenientes, tuos beatissimos pedes
pro me osculentur, & si fortè prædictus Pater
Frater Ludouicus Sotelo in uia fuerit uita fun-
ctus quilibet alius ab ipso designatus, ut legatus
à te admittatur tanquam si ipse uiuere.

Cognoui præterea, quod meum à noua Hispania
Regnis, quæ potestati, ac ditioni potentissimi
Regis Hispaniæ Philippi subsunt, non multum
distat; quapropter cum desiderio communicandi
cum ipso, & cum illis Christianorum Regnis, eius
amicitiā exopto; quod equidem sic fore confido,
si tua auctoritas interueniat. precibus humiliter
peto, ut hoc Altitudo tua incipiat, & ad finem
usque perducatur, maximè quia necessaria uia re-
ligiosis à te missis est. Præ omnibus pro me orabis
omnipotentem Deum, ut ad eius amicitiam ual-
eam peruenire. Si uerò in hoc Regno aliqua ui-
deris tuo obsequio, & uoluntati gratiosa, iubeat
Altitudo tua, quoniam, ut uoluntati tuæ respon-
deamus, totis uiribus adimplebimus. Nunc au-
tem licet exigua sint dona, quia tamen ex longin-
qua regione adueniunt, cum reuerentia, & timo-
re, pauca, ex Iapone tibi offero. In omnibus alijs
nos remittimus ad prædictum Patrem Sotelo, &
equitem Rotuyemon, & ea quæ ex parte nostra
tractauerint, ac rata fecerint, ipsa & rata esse
uolumus. Ex Ciuitate, & Curia nostra Fen-
dai, anno decimo octauo ætatis Quecho quarto,
die Lune nona, idest anno salutis millesimo sex-
centesimo tertio decimo. Pridie nonas Octobris.

Cognomen dignitatis,

Mateundayra Mutcunocami.

Nomen, & cognomen Regis.

Idate Masamune.

Dies inscriptionis, ut supra.

Recitatis litteris, & silentio indicto, ipso-
rum Legatorum, & Regis nomine sequens
oratio est habita à R. P. Gregorio Petrochæ
D Mantuano, Ordin. Minorum Obseru.

ORATIO F. GREGORII PETROCHÆ
Mantuani, Ordin. Min. de Obseru.

Zelus pietatis, eò tandem his diebus perue-
nit (Summe Pont.) ut per tuos filios,
ac famulos Christi nomen, & annuncietur in
Gentibus, & Regna fructificet. Dominus, et Sal-
uator noster suum obsequentem, diligentem, &
confitentem Petrum, insigni notione indigitans,
E Beatum, illum uocetenus nominauit. Beatus es
Simon Bariona, cui concordans Ecclesia, & pro
suo Pastore intercedens, dicit; Dominus conseruet
eum, & uiuificet eum, & beatum faciat eum
in terra. Qui fastigium Apostolatus agrè ferunt,
indignantē sedenti in ista Cathedra, sanctissimi
nomen tribuere, te, num beatissimum insciari au-
debunt? Pro sanctitatis appellatione, nosse, pro nūc,
sufficiat, cuius in terris uices geras; pro beatitudi-
nis autem titulo meminisse sat erit, hic quem exci-
pias, quando excipias, quorsum excipias. Idatem
Masamunem, Voxij Regem, intra Iaponem; in
duobus